

Šį puslapį išvertė mašininio vertimo programa [Nuoroda]. Mašiniuose vertimuose gali būti klaidų, tekstas gali būti nevisiškai aiškus ir tikslus. Ombudsmanas neprisiima atsakomybės už jokių neatitikimų. Patikimiausią ir teisiškai tikslią informaciją rasite originale anglų kalba, kurio nuoroda pateikta pirmiau. Daugiau informacijos rasite mūsų [kalbų ir vertimo politikoje](#) [Nuoroda].

Sprendimas byloje 1618/2007/JF - Kaltinimai Komisijai dėl nepateiktų svarių valstybės narės paaiškinimų priėmimo priežasčių pažeidimo byloje

Sprendimas

Byla 1618/2007/JF - **Atidaryta** 31/10/2007 - **Sprendimas** 13/01/2010

2005 m. skundo pareiškėjas pasiskundė Komisijai dėl neapaugančiųjų dažų, kuriuose yra uždraustų cheminių medžiagų, naudojimo dažant žvejybinių laivų korpusus Portugalijos Nazarės uoste. Įvertinusi Portugalijos institucijų pateiktus paaiškinimus, Komisija nusprendė toliau skundo nebenagrinėti.

Skundo pareiškėjas tvirtino, kad Komisija nepateikė jam svarių priežasčių, dėl kurių ji Portugalijos institucijų pateiktus paaiškinimus laikė pakankamais. Anot pareiškėjo, Portugalija Komisijai pateikė klaidingą informaciją. Jis nurodė gavęs laboratorinių tyrimų rezultatus, įrodančius, kad uždraustų cheminių medžiagų kiekis Nazarės uosto vandenyse kėlė rimtą grėsmę žmonių sveikatai ir aplinkai apskritai.

Ombudsmanas pradėjo tyrimą ir informavo Portugalijos ombudsmeną apie šį skundą. Pastarasis taip pat nusprendė pradėti tyrimą ir ištirti, kaip nacionalinės institucijos kontroliuoja ir prižiūri minėtų cheminių medžiagų pardavimą ir naudojimą.

Ombudsmanas liko patenkintas Komisijos paaiškinimais ir bylos nagrinėjimą baigė. Jis pažymėjo, kad Portugalijos ombudsmeno tyrimas dar buvo tęsiamas, ir nusprendė iš jo gautas išvadas nusiųsti Komisijai, kad šį imtųsi reikiamų veiksmų.

DĖL SKUNDO APLINKYBIŲ

1. Skundo pateikėjas atstovauja privačiai įmonei, vykdančiai veiklą maisto produktų ir jūros kultūrų srityje.

2. 1997 m. Portugalijos valdžios institucijos [1] suteikė skundo pateikėjui leidimą veisti dvigeldžių augalų sėklas. 2001 m. skundo pateikėjas atidarė dvigeldžių jauniklių lopšėlį [2] Nazarės uosto viešojoje jūrų teritorijoje [3]. Tais metais Nazarės uostas iš mažo pramoginės žvejybos uosto buvo pertvarkytas į uostą, skirtą laivams, turintiems žvejybos tinklus, iškrauti, todėl labai padidėjo laivų eismas.

3. Per kelis mėnesius nuo lopšelio atidarymo skundo pateikėjas užregistravo žymų dvigeldžių mirtingumo padidėjimą. Skundo pateikėjas išanalizavo uosto vandenį. Buvo patvirtintas fitoplanktono ir nuosėdų, esančių atidarant darželį, išnykimas. Be to, analizė parodė, kad yra toksiškų medžiagų.

4. 2002 m., gavęs skundo pateikėjo prašymą, Portugalijos žuvų ir jūrų mokslinių tyrimų institutas (*Instituto de Investigação das Pescas e do Mar* – IPIMAR) atliko skundo pateikėjo lopšelio, Nazarės uosto nuosėdų ir vandenų analizę. Ji patvirtino, kad yra organoalavo junginių, visų pirma monobutilalavo (MBT), dibutilalavo (DBT) ir tributilalavo (TBT) [4]. Pastarasis naudojamas ant laivų korpusų dengiamuose apsaugos nuo užsiteršimo dažuose.

5. Skundo pateikėjas kreipėsi į Portugalijos aplinkos ir viešųjų darbų ministerijas dėl Portugalijos rinkoje parduodamų vieno konkretaus prekės ženklo dažų etiketėje nurodyto turinio.

6. 2005 m. liepos mėn. pradžioje skundo pateikėjas pateikė Europos Komisijai skundą prieš Portugaliją dėl tariamo apsaugos nuo užsiteršimo dažų naudojimo žvejybos laivuose Nazarės uoste ir dėl nuo užsiteršimo apsaugančių dažų poveikio vietinei faunai, florai ir apskritai visuomenės sveikatai. Skunde skundo pateikėjas pabrėžė, kad nepaisant to, kad TBT dažus draudžia Tarptautinė jūrų organizacija (TJO), Bendrija ir nacionalinės teisės aktai vis dar laisvai parduodami kai kuriuose centrinės Portugalijos uostuose, įskaitant Nazarės uostą.

7. Skundas (nuoroda: 2005/4769), buvo užregistruotas Komisijos Aplinkos generaliniame direktorate (toliau – GD). 2006 m. vasario mėn. Aplinkos GD paprašė Portugalijos valdžios institucijų pateikti informaciją apie Nazarės uostą, būtent apie jo struktūrą ir veiklą, taip pat apie laivų priežiūros produktų, įskaitant apsaugos nuo užsiteršimo produktus, naudojimą ir galimą jų poveikį vandens kokybei, taip pat apie dvigeldžių ir vėžiagyvių daigynus kaimynystėje. 2006 m. kovo 31 d. ji pranešė skundo pateikėjui, kad jo skundas taip pat vertinamas pagal 1979 m. spalio 30 d. Tarybos direktyvos 79/923/EEB dėl vandenų, kuriuose veisiasi vėžiagyviai, kokybės (toliau – Direktyva 79/923/EEB) [5] nuostatas.

8. 2006 m. balandžio 21 d. Aplinkos GD iškėlė skundo pateikėjo bylą per susitikimą su Portugalijos valdžios institucijomis dėl kelių skirtingų pažeidimų bylą. Šiame susitikime Portugalijos valdžios institucijos paaiškino: Pirma, Nazarės uosto vandenys klasifikuojami kaip ne vėžiagyvių vandenys. Antra, jos *Inspecção Geral das actividades Económicas* (toliau – IGAE) buvo įspėta apie galimą didelį TBT kiekį tam tikro prekės ženklo dažuose. 2005 m. birželio mėn. ji atliko nuo užsiteršimo apsaugančių dažų pavyzdžių tyrimus. 2006 m. sausio mėn. ji padarė išvadą, kad šiuose dažuose nėra organoalavo junginių. Tada ji atliko tolesnį tyrimą dėl įvairių kitų nuo užsiteršimo apsaugančių dažų markių, siekdama užtikrinti, kad jų etiketėse būtų

užrašyta „TJO anti-užteršimo sistemos atitiktis konvencijai“. Trečia, Nazarės uostas įgyvendino priemones, skirtas apsaugoti jūros vandenį nuo uoste vykdomos veiklos neigiamo poveikio, visų pirma nuo laivų remonto darbų.

9. Pirmiau pateiktos išvados dar kartą patvirtintos 2006 m. balandžio 25 d. Portugalijos valdžios institucijų raštu Komisijai. Šiame rašte Portugalijos valdžios institucijos paaiškino, kad 1995 m. jos leido Nazarės uoste naudoti viešąją jūrų erdvę akvakultūrai dešimties metų laikotarpiui. Tačiau jos taip pat pabrėžė, kad Nazarės uosto vandenys negali būti laikomi vandenimis, kuriuose veisiasi vėžiagyviai, atsižvelgiant į tai, kad „čia nėra dvigeldžių kultūrų“ [6]. Be to, jos pridėjo 2005 m. kovo mėn. Nazarės uosto baseine atliktos vandens analizės rezultatų kopijas.

10. 2006 m. spalio 9 d. Aplinkos GD informavo skundo pateikėją, kad 1995 m. uosto teritorijoje buvo išduotas leidimas naudoti akvakultūros įrenginį, tačiau Nazarės uosto vandenys nebuvo vandenys, kuriuose veisiasi vėžiagyviai, kaip apibrėžta Direktyvoje 79/923/EEB. Be to, „šiuose vandenyse nebuvo leista gaminti dvigeldžių“ [7]. Be to, vietos laivų statyklos sanitarinė sistema filtravo ir išliejo likutinį vandenį. Nazarės uosto vandenų analizė nerodė jokių žmonių sveikatai kenksmingų organizmų. Šiuo atžvilgiu netoli uosto esančio paplūdimio maudyklos atitiko 1975 m. gruodžio 8 d. Tarybos direktyvoje 76/160/EEB dėl maudyklų kokybės (toliau – Direktyva 76/160/EEB) [8] nustatytus parametrus. Atsižvelgdamas į Portugalijos valdžios institucijų paaiškinimus, Aplinkos GD nusprendė, kad Bendrijos aplinkos teisės aktai nebuvo pažeisti. Vis dėlto Aplinkos GD nusprendė perduoti bylą įmonių generaliniam direktoratui, kuris, jo nuomone, yra kompetentingas nagrinėti papildomus skundo pateikėjo teiginius, kad buvo pažeistos dvi Tarybos direktyvos. Pirmoji iš jų buvo 2006 m. liepos 27 d. Tarybos direktyva 76/769/EEB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su tam tikrų pavojingų medžiagų ir preparatų pardavimo ir naudojimo apribojimais, suderinimo (toliau – Direktyva 76/769/EEB) [9] ir 1999 m. gegužės 26 d. Komisijos direktyva 1999/51/EB, penktą kartą derinanti su technikos pažanga, Direktyvos 76/769/EEB (alavo, PCP ir kadmio) I priedas (toliau – Direktyva 1999/51/EB) [10].

11. 2007 m. vasario 7 d. Aplinkos GD pranešė skundo pateikėjui, kad ketina nutraukti jo bylą, kuriai suteiktas nuorodos numeris 2005/4769. Aplinkos GD pakartojo savo ankstesnes išvadas dėl Nazarės uosto vandenų suderinamumo su Direktyva 79/923/EEB dėl vandenų, kuriuose veisiasi vėžiagyviai, kokybės, ir Portugalijos valdžios institucijų atliktų patikrinimų rezultatus. Ji taip pat pridūrė, kad nenustatė 2002 m. liepos 9 d. Komisijos direktyvos 2002/62/EB, devintą kartą derinančios su technikos pažanga Direktyvos 76/769/EEB I priedą (organiniai junginiai) (toliau – Direktyva 2002/62/EB) [11], taip pat Tarybos direktyvoje 76/160/EEB dėl maudyklų vandens kokybės nustatytų didžiausių ribinių verčių pažeidimo. Galiausiai ji paragino skundo pateikėją per vieną mėnesį pateikti pastabų dėl ketinimo baigti nagrinėti bylą.

12. Skundo pateikėjas nesutiko su Aplinkos GD ketinimu užbaigti bylą. 2007 m. kovo 12 d. jis pranešė, kad pateiks iš Nazarės uosto paimto vandens analizės, kurią atliko nepriklausoma laboratorija, turinti patirties jūrų taršos srityje (toliau – laboratorija), rezultatus.

13. 2007 m. kovo 21 d. Aplinkos GD baigė nagrinėti skundo pateikėjo bylą (Nr. 2005/4769). Vėliau ji informavo skundo pateikėją, kad net jei nepriklausoma analizė, kurią skundo pateikėjas nurodė 2007 m. kovo 12 d. laiške, rodytų, kad yra teršiančių medžiagų, nesuderinamų su

dvigeldžių vožtuvų gamyba (kurios skundo pateikėjas negalėjo įrodyti iki tos dienos), tai būtų nesvarbi, nes, jos teigimu, Nazarės uosto vandenys nėra vanduo vėžiagyvių. Tačiau jei būsima analizė parodytų TPK buvimą, Aplinkos GD paragino skundo pateikėją perduoti rezultatus Įmonių generaliniam direktoratui [12].

14. 2007 m. gegužės 17 d. skundo pateikėjas Aplinkos GD išsiuntė šias nepriklausomos laboratorijos ataskaitas: „*Biotos, nuosėdų ir vandens mėginių ėmimo Nazarėje (Portugalija) ataskaita*“ ir „*Tyrimas dėl organoalavo junginių ir sunkiųjų metalų nuosėdų, vandens ir midijų mėginiuose, paimtuose Nazarės uoste (Portugalija) ir aplink jį*“ (toliau – ataskaitos). Ataskaitose atskleista, kad esama sunkiųjų metalų, pvz., MBT, DBT, TBT, tetrabutiltino (TTBT), monooktilalavo (MOT), dioktilalavo (DOT), tricikloheksiltino (TcyT) ir trifeniltino (TPhT). Skundo pateikėjas taip pat pridėjo 1995 m. liepos 12 d. Portugalijos nepriklausomos uostų tarybos (toliau – *Junta Autónoma dos Portos do Centro*) raštą, kuriuo patvirtinama, kad Nazarės uosto reglamentu „*akivaizdžiai ir nedviprasmiškai*“ draudžiama išmesti atliekas ir kitas kenksmingas liekanas. Jis taip pat pridėjo nuotraukas, kurios, pasak jo, parodė vietos valdžios institucijoms, slepiančioms atliekų vietą netoli uosto. Galiausiai jis laikėsi nuomonės, kad visa tai įrodo, jog Portugalijos valdžios institucijos Aplinkos generaliniam direktoratui pateikė klaidingą informaciją, todėl jo sprendimas nutraukti bylą buvo klaidingas.

15. Aplinkos GD perdavė skundo pateikėjo 2007 m. gegužės 17 d. raštą Įmonių generaliniam direktoratui, siekdamas išnagrinėti, ar TBT junginiai buvo naudojami Nazarės uosto uoste [13].

16. 2007 m. liepos 3 d. Briuselyje įvykusiame Komisijos *Pavojingų medžiagų ir preparatų pardavimo ir naudojimo apribojimų darbo grupės* posėdyje Įmonių generalinis direktoratas paprašė valstybių narių atstovų pateikti ataskaitą dėl apribojimo, susijusio su TBT, taikymo dažuose nuo užsiteršimo. Ji taip pat nurodė skundo pateikėjo atvejį. Prancūzija nurodė, kad kelios valstybės narės atliko kontrolę pagal Europos cheminių medžiagų teisės aktų vykdymo užtikrinimo tinklą (CLEEN). Nustatyta labai nedaug reikalavimų neatitinkančių produktų atvejų. Jungtinės Karalystės teigimu, TBT buvimas nuosėdose yra ilgalaikis. Ji nurodė, kad galimas taršos šaltinis Portugalijos byloje, t. y. skundo pateikėjo atvejis, galėtų būti „istorinės naštos“ rezultatas.

17. 2007 m. liepos 12 d. Įmonių GD atsakė į skundo pateikėjo 2007 m. gegužės 17 d. raštą. Jos nuomone, iš ataskaitų matyti, kad i) organoalavo, pvz., MBT, DBT ir TBT, koncentracija Nazarės uosto ir jo apylinkių vandenyse nebuvo išskirtinai didelė, palyginti su kituose uostuose užregistruotais kiekiais; ir ii) vandens ir midijų mėginiuose užregistruotų organoalavo ir sunkiųjų metalų koncentracija sumažėjo, nes padidėjo atstumas nuo uosto zonos. Nors vandenyse buvo aptikta teršiančių elementų, skundo pateikėjo pateiktose ataskaitose šios taršos šaltinis nebuvo tiksliai nustatytas. Nebuvo aiškių požymių, kad šaltinis atitiktų apsaugos nuo užsiteršimo dažų, kurių sudėtyje yra minėtų medžiagų, naudojimą. Tada Įmonių GD citavo teisės aktus, taikomus pateikiant į rinką apsaugos nuo užsiteršimo dažus, kurių sudėtyje yra minėtų teršalų: Direktyva 76/769/EEB ir 2003 m. balandžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 782/2003 dėl draudimo laivuose naudoti organoalavo junginius (toliau – Reglamentas 782/2003) [14]. Pagal Direktyvą 76/769/EEB nuo 1990 m. organoalavo junginiai negali būti naudojami mažiau kaip 25 metrų ilgio laivams, o nuo 2003 m. – visiems laivams nuo

užsiteršimo. Pagal Reglamentą (EB) Nr. 782/2003 nuo 2003 m. liepos 1 d. draudžiama naudoti arba pakartotinai naudoti organoalavo junginius laivų apsaugos nuo užsiteršimo sistemose. Taigi nuo užsiteršimo apsaugantys dažai, kurių sudėtyje yra šių medžiagų, negali būti pateikiami ES rinkai arba naudojami ES. Portugalijos valdžios institucijos patikino Komisiją, kad 2005 m. jos vykdė vietoje parduodamų ir naudojamų apsaugos nuo užsiteršimo produktų kontrolę. 2007 m. sausio mėn. pateikti rezultatai patvirtino, kad produktai atitiko taikomus apribojimus. Nepaisant to, žinoma, kad organoalavo ir sunkiųjų metalų buvimas jūrų aplinkoje ilgą laiką išlieka. Todėl gali būti, kad ataskaitose užregistruotos koncentracijos yra istorinė našta, susijusi su ankstesniu šių medžiagų naudojimu. Pagal Reglamentą (EB) Nr. 782/2003 iki 2008 m. sausio 1 d. laivai, kurie anksčiau buvo apdoroti apsaugos nuo užsiteršimo dažais, vis tiek galėjo patekti į ES vandenį, todėl neišvengiamai išleido tam tikrus šių medžiagų kiekius. Taip galėtų būti su Nazarės uosto vandenimis. Taigi Įmonių GD padarė išvadą, kad neturi pakankamai įrodymų, leidžiančių daryti išvadą, kad skundo pateikėjo aprašyta padėtis atitinka Direktyvos 76/769/EEB pažeidimą, susijusį su tam tikrų pavojingų medžiagų ir preparatų pardavimo ir naudojimo apribojimu. Vis dėlto ji pridūrė, kad valstybės narės privalo vykdyti apsaugos nuo užsiteršimo dažų rinkos priežiūrą.

18. 2007 m. rugpjūčio 14 d. Įmonių generalinis direktoratas raštu kreipėsi į Portugalijos valdžios institucijas ir priminė joms, kad jos turi būti budrios, kad užtikrintų, jog Portugalijoje parduodami ir naudojami produktai nuo užsiteršimo atitiktų Bendrijos teisės aktus, visų pirma Direktyvą 76/769/EEB ir Reglamentą 782/2003. Be to, ji paprašė jų nuolat informuoti Komisiją apie priežiūros veiklą, kurios imtasi siekiant laikytis pirmiau nurodytų reikalavimų.

19. 2007 m. rugsėjo 18 d. skundo pateikėjas raštu kreipėsi į Įmonių generalinį direktoratą ir pareiškė nuomonę, kad ataskaitose patvirtinta, jog Nazarės uosto, kuris yra mažas žvejybos uostas, vandenyse užregistruotas taršos lygis yra panašus į Hamburgo uosto, kuris yra pagrindinis pasaulio uostas, lygį. Todėl Įmonių generalinis direktoratas negalėjo padaryti išvados, kad organoalavo koncentracija Nazarės uosto ir jo apylinkių vandenyse nebuvo išskirtinai didelė, palyginti su kituose Portugalijos uostuose registruotais junginiais. Be to, skundo pateikėjas negalėjo sutikti, kad jis neįrodė, jog taršos šaltinis buvo nuo užsiteršimo apsaugantys dažai. Jis nurodė, kad visos laivų parduotuvės netoli Nazarės uosto prekiauja dažais, kurių sudėtyje yra organoalavo junginių, ir kad šie dažai naudojami laivuose be jokios kontrolės. Šie dažai, anot jo, yra neteisingai paženklinėti. Ataskaitose atskleista, kad Nazarė vandenyse yra tokių medžiagų, ir paneigta Komisijos išvada, kad Bendrijos teisės aktai nebuvo pažeisti. Todėl Portugalijos valdžios institucijos Komisijai pateikė klaidingą informaciją ir šioje srityje neatliko jokios kontrolės. Skundo pateikėjas nupirko kai kuriuos iš minėtų dažų, kad juos nusiųstų į laboratoriją ekspertų analizei atlikti. Jis nurodė, kad perduos rezultatus Komisijai, kad ji pateiktų jai reikalingus įrodymus.

20. Tuo tarpu jis kreipėsi į ombudsmeną.

TYRIMO DALYKAS

21. Skundo pateikėjas teigia, kad Komisija nepateikė jai tinkamų priežasčių, kodėl ji manė, kad

Portugalijos valdžios institucijų paaiškinimai yra patenkinami. Skundo pateikėjas šiam teiginiui pagrįsti pateikė šiuos argumentus: I) buvo akivaizdu, kad Portugalijos valdžios institucijos pateikė Komisijai klaidingą informaciją; II) nepriklausomos laboratorijos atlikta analizė patvirtino, kad Nazarės uosto vandenyse yra TBT ir iii) užteršimo lygis pakenkė skundo pateikėjo dvigeldžių vaikų darželiui ir yra pavojingas visuomenės sveikatai ir aplinkai apskritai.

22. Skundo pateikėjas teigia, kad Komisija turėtų jam paaiškinti, kodėl, jos nuomone, Portugalijos valdžios institucijų paaiškinimai yra patenkinami.

TYRIMAS

23. Atsižvelgdamas į skundo pateikėjo pateiktus faktus ir pareiškimus, ombudsmenas nusprendė, kad taip pat būtų naudinga informuoti Portugalijos ombudsmeną apie šį skundą, kad jis galėtų apsvastyti, ar būtų tikslinga pradėti tyrimą dėl Portugalijos valdžios institucijų elgesio. Todėl, gavęs skundo pateikėjo sutikimą, 2007 m. spalio 31 d. ombudsmenas perdavė skundą Portugalijos ombudsmenui. Tą pačią dieną jis taip pat pranešė Komisijai apie skundą ir paprašė jos per tris mėnesius pateikti savo nuomonę dėl jo.

24. 2007 m. gruodžio 12 d. Portugalijos ombudsmenas informavo ombudsmeną, kad nusprendė prašyti Portugalijos valdžios institucijų, atsakingų už apsaugos nuo užsiteršimo dažų naudojimo laivuose priežiūrą ir kontrolę, pateikti paaiškinimus.

25. 2008 m. kovo 11 d. ombudsmenas gavo Komisijos nuomonę anglų kalba. 2008 m. balandžio 1 d. jis gavo vertimą į portugalų kalbą, kurį perdavė skundo pateikėjui kartu su kvietimu pateikti pastabas. Kopija buvo nusiųsta Portugalijos ombudsmenui susipažinti.

26. 2008 m. gegužės 29 d. skundo pateikėjas pateikė savo pastabas, kurias ombudsmenas perdavė Portugalijos ombudsmenui susipažinti.

27. 2008 m. birželio 30 d. Ombudsmenas gavo Portugalijos ombudsmeno raštą, kuriame jis informavo, kad jo turimų faktų nepakanka, kad būtų galima priskirti Portugalijos valdžios institucijoms atsakomybę už žalą, kuri galėjo būti padaryta skundo pateikėjo dvigeldžių vaikų darželiui. Šiuo atžvilgiu Portugalijos ombudsmenas pabrėžė, kad, jo nuomone, skundo pateikėjo reikalavimai tinkamai apsaugoti, nes skundo pateikėjas kompetentingame administraciniame teisme pradėjo procedūrą prieš nacionalines valdžios institucijas.

28. Nepaisant to, kas išdėstyta pirmiau, Portugalijos ombudsmenas, atsižvelgdamas į taikomus Bendrijos ir nacionalinės teisės aktus, nusprendė ištirti, kaip nacionalinės valdžios institucijos kontroliuoja ir tikrina organoalavo junginių pardavimą ir naudojimą apskritai. 2009 m. kovo 11 d. Portugalijos ombudsmeno tarnybos telefonu informavo Europos ombudsmeno tarnybas, kad minėtas tyrimas tebevyksta.

29. 2009 m. gegužės 20 d. ombudsmenas paprašė Komisijos pateikti papildomų pastabų kartu su skundo pateikėjo pastabomis. Komisija atsakė 2009 m. rugpjūčio 11 d. anglų kalba ir 2009

m. rugsėjo 15 d. – portugalų kalba. Pastaroji versija buvo perduota skundo pateikėjui, kad jis pateiktų pastabų, ir Portugalijos ombudsmenui susipažinti.

30. 2009 m. spalio 15 d. skundo pateikėjas pateikė savo pastabas dėl papildomų Komisijos pastabų, kurios taip pat buvo perduotos Portugalijos ombudsmenui susipažinti.

OMBUDSMENO ANALIZĖ IR IŠVADOS

Pirminės pastabos

31. Ombudsmenas visų pirma pabrėžia, kad Sutartimi dėl Europos Sąjungos veikimo ir jo statutu jam suteikiami įgaliojimai atlikti tyrimus tik dėl Sąjungos institucijų, įstaigų, organų ir agentūrų veiklos. Todėl ombudsmenas neturi įgaliojimų tirti valstybių narių nacionalinių valdžios institucijų. Todėl toliau pateiktos išvados yra susijusios su Komisijos veiksmais tik skundo pateikėjo atžvilgiu ir neapima jokio Portugalijos valdžios institucijų pozicijos vertinimo. Pastarieji yra įtraukti į Portugalijos ombudsmeno pagal Portugalijos ombudsmeno įgaliojimus pradėtą atitinkamą tyrimą.

32. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta pirmiau, ombudsmenas nemano, kad būtų naudinga rekomenduoti Komisijai, kaip savo pastabose siūlo skundo pateikėjas, apsilankyti Nazarės uoste ir *vietoje* patikrinti Portugalijos valdžios institucijų pareiškimų teisingumą. Vis dėlto Ombudsmenas mano, jog labai svarbu, kad Komisija gerai žinotų Portugalijos ombudsmeno tyrimo išvadas ir kad prireikus ji turėtų imtis atitinkamų veiksmų remdamasi šiomis išvadomis. Todėl ombudsmenas, gavęs Portugalijos ombudsmeno tyrimo rezultatus, juos perduos Komisijai.

33. Be to, atsižvelgiant į tai, kad skundo pateikėjas pradėjo teisminį procesą prieš Portugaliją, skundo pateikėjo argumentas dėl tariamos žalos jo dvigeldžių vaikų darželiui ir atitinkama Komisijos pozicija dėl šio argumento nebus vertinami atliekant šį tyrimą [15].

A. Dėl kaltinimo, susijusio su tuo, kad Komisija nepateikė pakankamų motyvų, pagrindžiančių Portugalijos valdžios institucijų paaiškinimų priėmimą ir susijusį tvirtinimą

Ombudsmenui pateikti argumentai

34. Ombudsmenas skundo pateikėjo tvirtinimą supranta taip: Komisija nepateikė įtikinamų priežasčių manyti, kad Portugalijos valdžios institucijų paaiškinimai yra patenkinami, teigdama, kad netoli Nazarės uosto esančiuose vandenyse nėra TBT, kilusių iš jokių neteisėtų vietos rinkoje parduodamų nuo užsiteršimo apsaugančių dažų. Šiuos paaiškinimus Portugalijos valdžios institucijos pateikė po to, kai skundo pateikėjas pateikė Komisijai skundą dėl pažeidimo prieš Portugaliją.

35. Skundo pateikėjas teigė, kad Komisija neturėjo nagrinėti skundo dėl pažeidimo remdamasi paaiškinimais, kurie, jo nuomone, yra akivaizdžiai neteisingi dėl šių trijų priežasčių: Pirmą, nepriklausomos laboratorijos ataskaitose patvirtinta, kad Nazarės uosto vandenyse yra TBT. Antra, ši tarša, kuri kelia pavojų visuomenės sveikatai ir aplinkai apskritai, visų pirma padarė žalos jo vaikų darželiui, atsirado dėl neteisingai paženklintų apsaugos nuo užsiteršimo dažų, kurie parduodami ir laisvai naudojami toje vietovėje. Trečia, Portugalijos valdžios institucijos leido aptariamuose vandenyse auginti dvigeldžius.

36. Todėl skundo pateikėjas teigė, kad Komisija turėtų tinkamai pagrįsti Portugalijos valdžios institucijų paaiškinimų priėmimą.

37. Savo nuomonėje Komisija paaiškino, kad išnagrinėjo visą skundo pateikėjo pateiktą informaciją ir kad jo skunde iškelti klausimai buvo aptarti kartu su keliomis valstybėmis narėmis ir atskirai su Portugalijos valdžios institucijomis. Kitų skundų negauta ir nebuvo įrodymų, kad nuo užsiteršimo apsaugančių dažų, kurių sudėtyje yra organoalavo junginių, Bendrijos rinkoje 2005–2007 m., taigi ir Portugalijoje, vis dar buvo.

38. Be to, Komisija nustatė, kad Portugalijos valdžios institucijų paaiškinimai dėl Nazarės uosto vandenų kokybės yra patikimi. Savo nuomonėje Komisija neginčijo, kad šiuose vandenyse yra organoalavo junginių. Tačiau ji nesutiko, kad šios taršos šaltinis buvo tolesnis nelegalių nuo užsiteršimo apsaugančių dažų naudojimas. Iš tiesų organiniai alavo junginiai, t. y. TBT ir sunkieji metalai, yra patvarūs jūros aplinkoje ir kaupiasi nuosėdose. Tokių medžiagų buvimas Nazarės uosto vandenyse galėjo atsirasti dėl praeityje į uostą įplaukusių laivų išmetamų teršalų. Tikimasi, kad ši tarša pradės mažėti 2008 m., kai visiems į Bendrijos uostus ir atviroje jūroje esančius terminalus įplaukiantiems laivams bus pradėtos taikyti atitinkamos Reglamento (EB) Nr. 782/2003 dėl draudimo laivuose naudoti organoalavo junginius nuostatos.

39. Galiausiai, Komisijos teigimu, organoalavo junginių buvimas maudyklų vandenyse neturi tiesioginio neigiamo poveikio visuomenės sveikatai. Visuomenės sveikatai pavojų kelia organoalavo junginių absorbcija iš tokių šaltinių kaip užterštas maistas arba sąlytis su objektais, kuriuose yra šių junginių. Nagrinėjami vandenys atitiko maudyklų kokybės taisykles.

40. Vis dėlto Komisija pripažino, kad tarša organiniais alavo junginiais gali turėti neigiamą poveikį gyvūnijai ir florai. Dėl šios priežasties tiek Komisija, tiek TJO ėmėsi veiksmų, kad uždraustų juos naudoti nuo užsiteršimo apsaugantiems dažams. Vis dėlto, neatsižvelgiant į tai, ar Nazarės uosto vandenyse yra toksiškų produktų, prie Nazarės esantys vandenys nebuvo klasifikuojami kaip vandenys, kuriuose veisiasi vėžiagyviai. Todėl Direktyva 79/923/EEB, kuri taikoma vandenims su vėžiagyviais, šiuo atveju nebuvo taikoma.

Ombudsmeno vertinimas

41. Pirmiausia ombudsmenas pažymi, kad Komisijai pateiktas skundas prieš Portugaliją buvo susijęs su a) *Direktyvos 76/160/EEB dėl maudyklų vandens kokybės pažeidimu*; b) *Direktyva 76/769/EEB dėl tam tikrų pavojingų medžiagų ir preparatų pardavimo ir naudojimo apribojimų*

ir susijusios direktyvos 1999/51/EB (alavo, PCP ir kadmio) ir 2002/62/EB (organiniai junginiai), pritaikančios prie technikos pažangos atitinkamai Direktyvos 76/769/EEB I priedą penktą ir devintą kartą; ir c) Direktyva 79/923/EEB dėl vandenų, kuriuose veisiasi vėžiagyviai, kokybės.

42. Neginčijama, kad skundo pateikėjo skundą dėl pažeidimo užregistravo Komisija, remdamasi Komunikatu Europos Parlamentui ir Europos ombudsmenui dėl santykių su skundo pateikėju dėl Bendrijos teisės pažeidimų [16]. Jį nagrinėjo du kompetentingi generaliniai direktoratai, t. y. Aplinkos GD ir Įmonių GD, kurie išnagrinėjo skundo pateikėjo įtarimus ir j juos atsakė. 2006 m. balandžio mėn. Aplinkos GD susitiko su Portugalijos valdžios institucijomis ir jam buvo pateikti oficialūs rašytiniai paaiškinimai dėl su skundu susijusių klausimų. 2006 m. spalio 9 d. ji pateikė šiuos paaiškinimus skundo pateikėjui. 2007 m. liepos 3 d. Įmonių GD taip pat susitiko su įvairiomis valstybėmis narėmis. 2007 m. liepos 12 d. Įmonių GD atsakė į skundo pateikėjo 2007 m. gegužės 17 d. raštą ir jį prie jo pridėtas ataskaitas. 2007 m. rugpjūčio 14 d. ji paprašė Portugalijos valdžios institucijų pateikti papildomos informacijos.

43. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, atrodo, kad Komisija ėmėsi tinkamų veiksmų, kad išsiaiškintų skundo pateikėjo iškeltus klausimus. Tačiau skundo pateikėjas mano, kad Komisija neteisingai įvertino padėtį, nes atsižvelgė į Portugalijos valdžios institucijų pateiktą melagingą informaciją. Todėl, skundo pateikėjo nuomone, minėti tyrimo veiksmai buvo nepakankami, kad būtų galima pagrįsti Komisijos sprendimą baigti nagrinėti jo skundą dėl pažeidimo.

44. Neginčijama, kad Komisija rėmėsi Portugalijos valdžios institucijų pateiktais paaiškinimais, kai padarė išvadą, kad 41 punkto a ir b papunkčiuose nurodytos direktyvos nebuvo pažeistos ir kad c punkte nurodyta direktyva netaikoma skundo pateikėjo atveju. Šiuo atžvilgiu ombudsmenas mano, kad naudinga remtis lojalaus bendradarbiavimo principu, kuris Bendrijos institucijoms ir valstybėms narėms nustatytas Europos Sąjungos sutarties 4 straipsnio 3 dalies 3 dalyje, kaip nurodyta Europos Sąjungos Teisingumo Teismo [17] vykdamas pažeidimo nagrinėjimo procedūrą pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 258 straipsnį. Pirmiau minėtame straipsnyje nustatyta, kad valstybės narės nesiima jokių priemonių, kurios galėtų trukdyti siekti Sąjungos tikslų.

45. Skundo pateikėjas mano, kad Portugalijos valdžios institucijos pateikė Komisijai klaidingą informaciją. Jo nuomone, jei Komisija būtų veikusi rūpestingai, ji būtų apie tai žinojusi. Todėl ombudsmenas, remdamasis pirmiau pateiktais paaiškinimais, išanalizuos Komisijos poziciją dėl įtariamo 41 punkto a, b ir c papunkčiuose nurodytų direktyvų pažeidimo.

46. Kalbant apie a) *Direktyvą 76/160/EEB dėl maudyklų vandens kokybės*, ombudsmenas mano, kad bendras Komisijos paaiškinimas yra pagrįstas. Remdamasi Portugalijos valdžios institucijų pateikta informacija, Komisija galiausiai sutiko su skundo pateikėju, kad vanduo buvo užterštas organostaniniais junginiais. Nors ji ginčijo teiginį, kad minėta tarša turėjo tiesioginį neigiamą poveikį visuomenės sveikatai, Komisija pripažino, kad ji gali pakenkti florai ir faunai, taigi ir dvigeldžiams. Vis dėlto ji nemanė, kad ši direktyva buvo pažeista, nes tokių junginių kiekis vandenyje neviršija direktyvoje nustatytų ribų.

47. Šiuo atžvilgiu Ombudsmenas pažymi ir palankiai vertina tai, kad 2007 m. liepos 3 d.

susitikime ir 2007 m. rugpjūčio 14 d. raštu Komisija, pateikdama papildomus prašymus pateikti informacijos, galėjo atsiimti savo pradinę poziciją, išreikštą 2007 m. gegužės 14 d. laiške skundo pateikėjui, kad Portugalijos valdžios institucijos nepatvirtino TBT buvimo Nazarės uosto vandenyse. Be to, ji patvirtino, kad, kaip jau buvo nurodyta 2007 m. liepos 12 d. laiške, pripažino, jog ataskaitose patvirtinama, kad šiuose vandenyse yra organoalavo.

48. Kalbant apie *b) Direktyvą 76/769/EEB dėl tam tikrų pavojingų medžiagų ir preparatų pardavimo ir naudojimo apribojimų ir susijusias direktyvas 1999/51/EB (alavo, PCP ir kadmio) ir 2002/62/EB (organiniai junginiai), pritaikančias prie technikos pažangos atitinkamai penktą ir devintą kartą tos direktyvos I priedą*, ombudsmenas pažymi, kad Komisijos išvada, jog Portugalijos rinkoje nėra apsaugos nuo užsiteršimo dažų su TBT, buvo pagrįsta Portugalijos valdžios institucijų pateikta informacija.

49. Kita vertus, remiantis Ombudsmeno turimais įrodymais, Komisijos nuorodos į istorinę naštą ir buvusią taršą, siekiant pagrįsti TBT buvimą Nazarės uosto vandenyse, buvo pagrįstos kitų nei Portugalija valstybių narių, visų pirma Jungtinės Karalystės ir Prancūzijos, pateiktais paaiškinimais. Tačiau šiuo atžvilgiu verta pažymėti, kad Jungtinė Karalystė pateikė šį paaiškinimą tik kaip galimybę, o ne kaip faktą. Be to, Prancūzija patvirtino, kad, nors „*labai retais atvejais*“ Bendrijos rinkoje *buvo rasta kai kurių reikalavimų neatitinkančių gaminių* [18] Todėl ombudsmenas stebisi savo nuomonėje pareikšta tvirta Komisijos pozicija, kad ji „*negavo jokių skundų ar įrodymų, kad 2005–2007 m. nuo užsiteršimo apsaugantys dažai, kurių sudėtyje yra organoalavo junginių, vis dar buvo tiekiami Europos bendrijos rinkai*“.

50. Vis dėlto ombudsmenas pažymi, kad šiuo atveju Komisija toliau nagrinėjo šį klausimą, ir 2007 m. rugpjūčio 14 d. taip pat nurodė Portugalijos valdžios institucijoms Reglamentą Nr. 782/2003 dėl draudimo laivuose naudoti organoalavo junginius, primindama joms, kad jos yra atsakingos už apsaugos nuo užsiteršimo produktų priežiūrą nacionalinėje rinkoje. Tačiau atlikdama šį tyrimą ji nepranešė ombudsmenui, ar Portugalijos valdžios institucijos atsakė į šį raštą. Darytina išvada, kad neaišku, ar, be 2005 m. atlikto patikrinimo, Portugalijos valdžios institucijos iš tikrųjų vykdė tolesnę priežiūrą, siekdamos užtikrinti, kad Portugalijoje parduodami ir naudojami produktai nuo užsiteršimo atitiktų Direktyvą 76/769/EEB ir Reglamentą 782/2003. Iš to taip pat matyti, kad galiausiai, net jei negalima atmesti galimybės, kad istorinė našta ir buvusi tarša iš tikrųjų yra tikrosios TBT taršos Nazarės uoste priežastys, taip pat negalima patvirtinti, kad šioje teritorijoje vis dar nėra reikalavimų neatitinkančių apsaugos nuo užsiteršimo dažų.

51. Tačiau, kaip jau minėta pirmiau, būtent Portugalijos ombudsmenas, o ne Europos ombudsmenas tiria, kaip vietos valdžios institucijos vykdo kontrolės ir tikrinimo veiklą nacionalinėje organotino rinkoje. Todėl Ombudsmenas mano, kad tolesni šio skundo aspekto tyrimai nėra pagrįsti.

52. Galiausiai dėl *c) Direktyvos 79/923/EEB dėl vandenų, kuriuose veisiasi vėžiagyviai, kokybės*, ombudsmenas pažymi, kad Komisija nusprendė, jog ši direktyva šiuo atveju netaikytina, nes Portugalijos valdžios institucijos ją informavo, kad vandenys, esantys netoli Nazarės uosto, nėra vandenys, kuriuose veisiasi vėžiagyviai.

53. Pagal Direktyvos 79/923/EEB 1 straipsnį ji „yra susijusi su vandenų, kuriuose veisiasi vėžiagyviai, kokybe, ir taikoma tiems pakrančių ir sūrokiams vandenims, kuriuos valstybės narės *nurodė kaip reikalingus apsaugai arba gerinimui, siekiant palaikyti vėžiagyvių (dvigeldžių ir gasteropodų moliuskų) gyvybę ir augimą ir taip prisidėti prie aukštos žmonių tiesiogiai valgomų kiaukutinių produktų kokybės* “. (pabraukta mano)

54. Portugalijos valdžios institucijos paaiškino Komisijai, kad Nazarės uosto vandenis jos neklasifikuoja kaip vandenis su vėžiagyviais. Nors 1995 m. jos leido 10 metų naudoti viešąją jūrų erdvę esamiems Nazarės uosto akvakultūros objektams, šie vandenys nebuvo vandenys, kuriuose veisiasi vėžiagyviai, atsižvelgiant į tai, kad „*čia nebuvo dvigeldžių kultūros*“ [19] . 2006 m. spalio 9 d. Komisija perdavė šį paaiškinimą skundo pateikėjui ir pabrėžė, kad tuose vandenyse nebuvo leista gaminti dvigeldžių vožtuvų [20] .

55. Tačiau, remiantis skundo pateikėjo Ombudsmenui pateiktais ir Komisijai pradėjus šį tyrimą perduotais įrodymais, tos pačios Portugalijos valdžios institucijos nuo 1997 m. leido skundo pateikėjui bent penkerius metus [21] atgaminti dvigeldžius valstybiniame jūrų sektoriuje netoli Nazarės uosto. Todėl Ombudsmenas nusprendė, kad naudinga šiuo klausimu kreiptis į Komisiją.

56. Atsakydama į jo prašymą pateikti papildomos informacijos, Komisija nurodė, kad i) Direktyvoje 79/923/EEB nėra nuostatų, susijusių su leidimu auginti vėžiagyvius; ir ii) tai, kad leidimas auginti dvigeldžius vožtuvus vietovėje, kuri vėliau nebuvo priskirta vėžiagyvių vandeniui pagal minėtą direktyvą, negali būti laikoma Sąjungos teisės pažeidimu, o turėtų būti vertinama pagal atitinkamus Portugalijos teisės aktus.

57. Taigi, atsižvelgdamas į šio sprendimo 31 ir 32 punktuose pateiktą preliminarą pastabą, ombudsmenas dar kartą turi padaryti išvadą, kad nagrinėjami veiksmai yra susiję tik su Portugalijos valdžios institucijomis, todėl dėl šio skundo aspekto jo tolesni tyrimai nėra pateisinami.

B. Išvada

Remdamasis šio skundo tyrimu, Ombudsmenas jį užbaigia pateikdamas tokią išvadą:

Tolesni tyrimai nėra pagrįsti.

Apie šį sprendimą bus pranešta skundo pateikėjui ir Komisijai.

P. Nikiforos DIAMANDOUROS

Priimta Strasbūre 2010 m. sausio 13 d.

[1] Portugalijos oficialiajame leidinyje *Diário da República* išduotame leidime, pridėtame prie skundo ir perduotame Komisijai, kad ji pateiktų savo nuomonę, numatyta tokia formuluotė (pirminė portugalų kalba): *Autoriza -se a instalar um estabelecimento de culturas marinhas (...) numa parcela de terreno domínio público marítimo localizada junto ao porto da Nazaré, concelho da Nazaré, jurisdição marítima da Capitania do Porto da Nazaré. (...) Para tanto, pelo presente despacho conjunto é autorizada (...) a utilizar a identificada parcela, no regime de licença, pelo prazo de cinco anos, Renovável nos termos da legislação em vigor. (...) O estabelecimento vai funcionar no system de monocultura, em regime intensivo, para reprodução de bivalves e Crustáceos cirrípedes. (...). 1997 m. liepos 17 d. – Pelo Ministro da Agricultura, do Desenvolvimento Rural e das Pescas. (...) – O Ministro do Equipamento, do Planeamento e da Administração do Território. (...).* “

[2] Originalioje portugalų kalba: „maternidade“.

[3] Nazarė yra mažas miestas, įsikūręs Atlanto vandenyno pakrantėje centrinėje Portugalijoje.

[4] Pagal IPIMAR dokumentą „Níveis de composto de BUTIL-Estanho em bivalves existentes na Mundinaqua Lda, em igua para Abastecimento da “nursery”, e sedimentos do Porto da Nazaré “ pridėtą prie skundo ombudsmenui ir perdavė Komisijai, kad ji pateiktų savo nuomonę.

[5] 1979 m. spalio 30 d. Tarybos direktyva 79/923/EEB dėl vandenų, kuriuose veisiasi vėžiagyviai, kokybės (OL L 281, 1979, p. 47–52).

[6] Originalioje portugalų kalba: „[N]o ano de 1995 [kompetentinga institucija] concedeu autorização para utilização do domínio Hídrico, por um período de 10 anos, q instalação de Aquicultura egzente no Porto de Nazaré (todavia convém esclarecer que as iguas da Nazaré não se podem conquícolas, dado Nelas não se de desenvolver a cultura de bivalves.“ (išskirta mano).

[7] Originalioje portugalų kalba: „... Não tendo igualmente sido autorizada a produção de bivalves nas [iguas da localidade de Nazaré] “ (pabraukta mano).

[8] 1975 m. gruodžio 8 d. Tarybos direktyva 76/160/EEB dėl maudyklų vandens kokybės (OL L 31, 1976, p. 1–7).

[9] 2006 m. liepos 27 d. Tarybos direktyva 76/769/EEB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su tam tikrų pavojingų medžiagų ir preparatų pardavimo ir naudojimo apribojimais, suderinimo (OL L 262, 1976, p. 201–203).

[10] 1999 m. gegužės 26 d. Komisijos direktyva 1999/51/EB, penktą kartą derinanti su technikos pažanga Direktyvos 76/769/EEB I priedą (alavo, PCP ir kadmio), OL L 142, 1999, p. 22–25.

[11] OL L 183, 2002, p. 58–59.

[12] Pasirašyta 2007 m. gegužės 14 d. Komisijos rašto kopija, kurią skundo pateikėjas pateikė kartu su savo skundu ir perdavė Komisijai, kad ji pateiktų savo nuomonę, paskutinėje pastraipoje numatyta tokia formuluotė (pirminė portugalų kalba):

„[...] SE Porventura kaip supra referidas anjlıses vierem a assinalar a presenęa de Compostos de TBT – que (...) nđo foifirmado pelas autoridades portuguesas – deverj entđo apresentar a situaęđo, paragalual complemento de averiguaęđo, q Direcęđo-Geral Empresas (...). “

[13] 13 išnašoje minėto 2007 m. gegužės 14 d. Komisijos rašto, kurį Komisija pateikė kartu su savo nuomone ir perdavė skundo pateikėjui, kad jis pateiktų savo pastabas, paskutinėje pastraipoje numatyta tokia formuluotė (pirminė portugalų kalba):

„ ... Tendo em vista o aprofundamento da anjlıse da situaęđo do ponto de vista da Galual utilizaęđo de Compostos de TBT nos estaleiros Navaıs do porto da Nazarė – o que... nđo foifirmado pelas autoridades portuguesas – decidi transferir a sua carta de 17 de Maio pp. q Direcęđo-Geral Empresas... “

[14] 2003 m. balandžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 782/2003 dėl draudimo laivuose naudoti organoalavo junginius (OL L 115, p. 1–11).

[15] Pagal Ombudsmeno statuto 1 straipsnio 3 dalį: „[o]mbudsmenas negali kiřtis į bylas teismuose... “ Atitinkamai pagal Ombudsmeno įgyvendinimo nuostatų 10 straipsnio 3 dalį: „[I]] pradedami teismo procesai, susiję su ombudsmeno tiriamais klausimais, jis baigia bylą. Bet kokių tyrimų, kuriuos jis atliko iki to momento, rezultatai pateikiami nesiimant tolesnių veiksmų. “

[16] KOM(2002)141 galutinis. Pagal jo preambulės 6 punktą Komunikatas numato administracines priemones, kurių Komisija įsipareigojo laikytis nagrinėdama ir vertindama skundus dėl Bendrijos teisės pažeidimo.

[17] Žr. 2002 m. liepos 12 d. Sprendimo *Komisija prieš Italiją* , C-10/00, Rink. p. I-2357, 88 punktą.

[18] 2007 m. liepos 3 d. posėdžio protokole, pridėtame prie Komisijos nuomonės ir perduotame skundo pateikėjui, kad jis pateiktų savo pastabas, nurodyta:

„Komisija informavo posėdžio dalyvius, kad bendrovė skundėsi Komisijai, nes ji susidūrė su sunkumais įrengdama vėžiagyvių auginimo gamyklą netoli PT uosto dėl didelio TBT kiekio, kuris neigiamai paveikė vėžiagyvių peryklas. Ji laikėsi nuomonės, kad šį didelį kiekį lėmė neteisėtas TPK naudojimas uoste apsaugos nuo užsiteršimo tikslais laivuose. Tačiau Portugalijos valdžios institucijų atlikti patikrinimai nenustatė jokių galiojančių taisyklių nesilaikymo atvejų.

Komisija paprašė visų valstybių narių pateikti informaciją apie apribojimų, susijusių su TBT apsaugančiais dažais, vykdymo rezultatus. FR nurodė, kad kelios valstybės narės atliko kontrolę

CLEEN tinklė. Paaiškėjo, kad buvo nustatyta labai nedaug reikalavimų neatitinkančių produktų atvejų. UK patvirtino, kad TBT buvimas nuosėdose yra ilgalaikis ir kad istorinė našta galėtų būti potencialus šaltinis Portugalijos byloje . “ (pabraukta mano)

[19] Pirmojoje laiško versijoje portugalų kalba numatyta: „ ... *as iguas da Nazaré não se podem considerar conquícolas, dado Nelas não se desenvolver a cultura de bivalves* “.

[20] Pradinė portugalų kalba: „ ...*Não tendo igualmente sido autorizada a produção de bivalves nas mesmas.* “

[21] Pagal Portugalijos oficialiojo leidinio *Dijrio da República* kopiją, pridėtą prie skundo ir perduotą Komisijai, kad ji pareikštų savo nuomonę. Originalioje portugalų kalba: *Autoriza -se instalar um estabelecimento de culturas marinhas... numa parcela de terreno domínio público marítimo localizada junto ao porto da Nazaré, concelho da Nazaré, jurisdição marítima da Capitania do Porto da Nazaré. ...Para tanto, pelo presente despacho conjunto é autorizada... a utilizar a identificada parcela, no regime de licença, pelo prazo de cinco anos, Renovável nos termos da legislação em vigor. O estabelecimento vai funcionar no system de monocultura, em regime intensivo, para reprodução de bivalves e Crustáceos cirrípedes..... 1997 m. liepos 17 d. – Pelo Ministro da Agricultura, do Desenvolvimento Rural e das Pescas. ...- O Ministro do Equipamento, do Planeamento e da Administração do Território*